

6. neděle velikonoční A, přebývání, Perichoreze

Evangelium: Jan 14, 15-21 (*inspir. C. Pospíšil, Jako v nebi...*)

Poznámky: Odry, Mankovice, Veselí 2023

„**Zapište si za uši, že...**“ Takto někdy mluvíme, když chceme **zdůraznit vážnost našich slov**. Za uši nejspíše proto, aby *k nám stále hovořila*. Evangelium nás dnes podobně jako minulou neděli **přenáší do večeřadla**, kde Ježíš pronáší svou řeč na rozloučenou. Neslyšíme ale, že by Pán o zapisování za uši něco říkal. **Jádrem křesťanství nebude totiž Ježíšova nauka**, poučky a pravidla, **ale Ježíš sám**. Osoba, která pro nás představuje vše, co potřebujeme.

Pokud Ježíš mluvil o sobě, jedním dechem také hovořil **o Otci a Duchu**. Oni jsou **prostorem**, ve kterém **Ježíš žije, svobodně dýchá** a ve kterém se **dává světu**. Bez těchto dvou, neporozumíme, kým Ježíš je. Pokud pozorně nasloucháme tomu, co Ježíš svým učedníkům říká, může nám to připadat složité. „**Já jsem v Otci, vy jste ve mně a Duch pravdy bude ve vás.**“ Jak si představit, že my jsme v někom a někdo je v nás?

Ti, kdo promýšlejí Boží existenci v jeho třech osobách, hovoří o jejich tzv. **prebývání** jedné v ostatních. Řeckým slovem **perichoreze**. Znamená to, že si nelze žádnou z osob Trojice přestavovat odděleně, jakoby **myslela a jednala** nezávisle na ostatních. Nejsou to žádní tři bohové, ale jeden Bůh. Proto vztah k sobě prožívají velmi intenzivně. Ten cizí výraz **perichoreze** doslovně říká, že **každá z osob uvolňuje prostor těm dalším**. Pravda, může nám to znít podivně. My jako osoby jsme přece jen sami sebou. **Já jsem já** a nikdo jiný. Druzí ve mně můžou být **přítomni jen tím, že na něho myslíme**, že jsou pro mě důležití. Obrazně říkáme, že někdo **zůstává v našem srdci**. Ale aby byl někdo ve mně skutečně, to zní dost děsivě. Druhá osoba ve mně by mohla být znakem buď **schizofrenie**, nebo přítomnosti **parazita**, který mě chce ovládat. Už bych nebyl sám sebou.

Jenže Ježíš, který **přišel svědčit o tom, jaký je Bůh**, dříve než o tomto přebývání mluví, **hovoří o lásce**. „**Otec miluje Syna,**“ (Jan 3,35) říká Ježíš židům „**a svět pozná, že já miluji Otce**“ (Jan 14,13).

Pouze láska dává odpověď na to, co se děje v Bohu a co se má stát s námi. Láska hledá dobro toho druhého. Dokonce upřednostňuje druhého před sebou samotným. A tak teologové říkají, že **Otec je více přítomen v Synu**, než sám v sobě, **Syn je více v Otci** než sám v sobě a podobně to platí i o Duch Sv. Žádná **osoba tím neztrácí na své identitě**, protože **láska se pojí s naprostou svobodou**. Proto toto přebývání **není umenšením ale uctěním druhého**.

Možná vás napadne. No, zní to krásně a vznešeně, ale **co to má společného s námi?** Velmi mnoho. Pro nás a pro celé stvoření je to **zásadně důležité**. Znamená to, že **když každá z osob Trojice přichází k nám, je vždy s úctou k naší identitě**. Nikoliv aby **nás pohltil a ovládl, ale pozvedl**. Jinými slovy: **život tří osob, který je v Bohu je záruka naší svobody**. (Vím, že na neděli je to dost náročné, ale zároveň i docela prosté) Pokud by **Bůh** byl striktně **jedno osobový**, tedy jako osoba sám, musel by nás učinit proto, **aby mohl s někým rozvinout svůj vztah**. Jednak by to znamenalo, že by byl Bůh na nás závislý a tak to být nemůže, a pro nás by to znamenalo, že i naše svoboda je iluzí. Důvodem naší existence by bylo jeho přání, **mít nějakou společnost**.

Ježíš nám sděluje, že **jeho štěstí je být v Otci a štěstí Otce být Synovi** v neustále přítomnosti Ducha Sv. To pro nás nutně nepotřebují, ale přesto o nás stojí. **Mohou a chtějí do tohoto plného života přijmout i nás**. Pro naše přebývání v Bohu přišel Syn, aby v sobě učinil prostor pro nás. Dnes přece říká, že **jako On je v Otci, tak i my budeme v něm**. (14,20) **Bez oné perichoreze**, tedy učinění prostoru pro druhého to nelze. A skrze toto místo v Synu se nám **otevřít cesta k Otci**.

Díky Synu se setkáme plně i s **darem**, kterým je **Duch Svatý**. Duch pravdy, jak říká Ježíš, který tak může vstoupit k nám. On nás vyvádí z naší neblahé uzavřenosti do sebe. Jeho **něžná a ohleduplná přítomnost** nás připravuje na to, abychom se Bohu **otevřeli naplno** a jednou byli schopni **vstoupit do plného života** s ním. My budeme svobodně přebývat v Bohu a On v nás, protože toto je podstatou lásky. To si zapišme za uši.